

Tone Strojín

V NARAVO V SVATE

Dr. Tone Strojín
V NARAVO V SVATE

Fotografije:
dr. Tone Strojín

Lektorirala:
Monika Vodeb

Oblikoval:
Tone Seifert

Odgovarja:
dr. Janez Gril

Prelom:
Družina d.o.o.

Izdala in založila:
Družina d.o.o.

Tisk:
Schwarz d.o.o.

Ljubljana 2005

Slika na naslovni strani: Martuljkova skupina
Slika na zadnji strani: skupina Katedral (Argentina)

Vse informacije o knjigah založbe Družina dobite na internetu: <http://www.druzina.si>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-94
796.52(100):929 Strojín T.

STROJIN, Tone
V naravo v svate / [[besedilo in] fotografije] Tone Strojín. -
Ljubljana : Družina, 2005

ISBN 961-222-584-2

222213120

Tebi, bralec, na začetku

Izgleda, da sem – ne da bi se tega dobro zavedal – že kar dolgo na svetu – zakaj sam ne vem, v kateri čas bi se umestil, kje bi se najboljše počutil.

Včasih se mi zazdi, da današnji čas ni zame, da ni vse tako, kot ustreza mojim okusom, načinu razmišljanja, pogledom, meni samemu. Zdaj ko se krivulja mojih življenjskih dejavnosti nepreklicno preveša navzdol, čeprav duh še visoko leta, spoznavam, kaj bi še moral videti, obiskati, doživeti.

Nikoli ne reci ne, res velja do zadnjega.

Ali mi je čas gorniške klasike zato blizu, ker so me Kugyjeve srcu zapi-sane knjige vedno privlačevale? In ne le besede, tudi takratno stanje v gorah in planinah, ko so bili planinci malone osebni znanci, kar da-nes niti približno ni mogoče. Ali sem res tak človek, ki je, kdo ve zakaj, zaostal za svojim časom, da je za seme? Za seme. Ali morda nekje glo-boko v sebi še vidim takratno skoraj idilično neokrnjeno naravo, se zato odmikam od uhojenih poti, pišem v prvi osebi, malokdaj ome-njam druge, čeprav sem marsikaj doživel in prepotoval v skupini. Ta-kih, ki »vidimo« enako, nas ni malo.

Ali pa mi je privlačnejše skalaško športno obdobje, se pravi obdobje med obema vojnama? Za takratno gorništvu je bilo znano sistematično štu-diranje osnov gorništvu, etika tovarištva, poljudna znanost o gorah, raz-vijanje gorniške kulture v literaturi, slikarstvu, fotografiji in filmu. Novi pogledi mladih so bistrili gorništvu, ki je dotlej veljalo kot sprejemljivo za obstranske, družbi in meščanskemu življenju odmaknjene skupine.

Za staro SPD (Slovensko planinsko društvo) ne bi mogli reči, da je za-ostajalo za časom, le razlike med starimi in mladimi, bi rekli, so bile občutne.

Medtem ko so na mlade skalaše močno vplivali tuji vzori in literatura, je staro SPD izhajalo iz sebe, tradicije in slovenstva.

Množičnost nikoli ni bila po mojem okusu in je tudi gorništvu tuja. V povojnem času ideologije z vzhoda je žal zajela tudi planinsko organi-zacijo. Res je imela zaradi tega planinska organizacija državno po-moč, je pa zato načela gorski svet, kot ga zlepa ne bi. Zaradi množič-

nosti pa v gorah ni večje varnosti, saj so ljudje tudi tam bolj odtujeni, dokler stiska človeka v gorah ni očitna.

Zakaj torej v gore?

***M**nogi motivi vodijo ljudi v gore – eden vodi skozi notranje kamrice srca. K. G. Jung, velik poznavalec duše, je pred mnogo leti zapisal, da so za človeka odločujoče notranje podobe, h katerim se vrača in po katerih oblikuje in uravnava življenje. Kdor govori v takih podobah, govori tisočem.*

»Gore se predstavljajo v podobah,« pravi Reinhold Stecher, navdušen gornik in zapisovalec globokih misli. »Te podobe gora živijo v nas in ostanejo zapisane v naši notranjosti še globoko v starost.«

Ta knjiga ima v času občudovanja ekstremnih himalajskih podvigov nekaj žlahtno konzervativnega. Rada bi predstavila gore in naravo manj drznim, skromnejšim. Ni osebni dnevnik ne kak potopis, čeprav bi se v nekaterih poglavjih dalo govoriti tudi o tem. Ni tehnično pisanje niti spominski zapis iz nekega obdobja ne vsa avtorjeva zgodba. Nič od tega ni bil moj namen, pač pa bi se knjiga rada bralcu odkrivala na poseben način – z ljubeznijo do narave. Konec koncev je ljubezen do narave podlaga vsemu, kar se dogaja v gorništvu.

Topografi, geometri in geodeti in kdo bi vedel, kateri strokovnjaki še, imajo različna merila glede tega, kaj je gora. Zame je odločujoče, kje se opravlja gorništvu. Kaj je gorništvu, sem obširno opisal v knjigi Gorništvu, založba Tuma, 1998.

Pri gorništvu gre za dejavnost nad gozdno mejo, pri nas približno nad 1500 m nadmorske višine, na površinsko kamnitem, gruščnatem ali skrotastem terenu, čez skalne nastavke, kjer si moramo mestoma pomagati tudi z rokami. Umetnost gorništvu je v posesti temeljev nedoseženih višin.

Zunanje ali površinske oznake za gore tudi v tej knjigi nimajo take vloge, ker se gora lotevam z notranje, doživljajske plati. Potem mi je vseeno, ali gre za zeleno goro, za ognjenik ali snežni vršac, za kope ali stenaste vršiče. V meni vedno odseva in odzvanja podoba gore. V takih podobah imajo gore tisoč obrazov. Tej poti se reče želja.

***U**maknil sem se v kozmopolitizem, v pravi naravni kozmopolitizem, ki vključuje ne le gore, temveč naravo, tudi gozdove, jezera, soteske, otoke in morje, ves naš planet. O tem torej moje knjige.*

Kazalo

Tebi, bralec, na začetku	5	Kako sem doživel Novo Zelandijo?	77
Srečanja z naravo	9	Sonate za morje,	
Govorica kamna	10	zalive in peščine.....	83
Zgodba o vodi	14	S čolnom in vesli po vodi	84
Razgovor z gozdom	14	Jutro pred nevihto.....	85
Vidim strah v tvojih očeh	16	Po otokih severno dalmatinskega otočja	88
Vonj moje dežele	19	Zaliv skritih želja	90
Doživetje Barja.....	20	Na Olib po očiščenju telesa in duha.....	93
Skozi Vintgar in soteske.....	22	Razmišljam, hodim, torej sem	95
Na Kočevsko	24	Srečne ure s seboj.....	96
Med Savo in Sočo	28	Tretje obdobje gornštva	96
S pogledom na Julijce in čez	32	Ali je ta svet še moj?.....	98
Pogovori z rušjem in gamsi	34	Gornštvo skozi moje oči.....	100
Obraz Škrlatice nekoliko drugače	37	Na obiskih pri znanih gornikih.....	103
Na Triglavu breztelesen bit' želim.....	39	Kapljice za dušo	107
Izzivi mojih potovanj	43	Oda štirih letnih časov	108
Moje gorniške »stopnice«	44	Zgodba nočnega nemira	109
Korzika - Colomba moja.....	46	Zadnji pejzaž.....	111
Po Staničevih stopinjah na Watzmann in še kaj.....	49	Vsi sveti na planini	112
Lofoti - prividi severa	52	Mojih pet življenj	117
Oblegani konec Evrope - Nordkapp	54	Ogli moje samopodobe	118
Bele noči Islandije	57	Kot človek in Slovenec.....	119
Ameriškim puščavam in kanjonom naproti ..	60	Naravovarstvenik ali varuh okolja?	121
Slike iz Skalnega gorovja (Rocky Mountains)	65	Pravnik naj bo	121
Utrgani vtisi iz Patagonskih Andov.....	72	Kot pedagog	124
Pico Bara	74	Skoraj vsak konec ima lahko tudi začetek.....	126